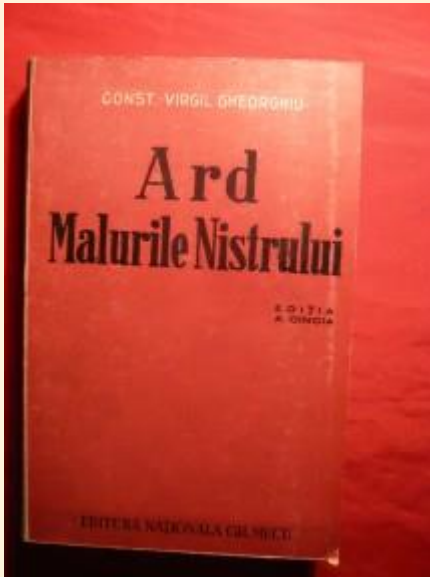

Ard malurile Nistrului!

Constantin Virgil Gheorghiu este un scriitor mai puțin cunoscut în spațiul cultural românesc contemporan datorită lungului său exil dar și pentru că nu a putut face față concurenței triadei Eliade-Ionesco-Cioran care parcă a magnetizat întregul interes recuperator (binevenit!) din România postdecembristă. Însă activitatea sa literară a fost extrem de bogată, el beneficiind de experiența care i-a marcat întreaga viață și carieră literară: experiența celui de al doilea război mondial. Constantin Virgil Gheorghiu s-a născut în anul 1916 în comuna Războieni, satul Valea Albă. Bunicul și tatăl său au fost preoți în localitatea Războieni, el însuși alegând să se hirotonisească preot la biserica românească Sfinții Arhangheli din Paris în anul 1963. Între anii 1928 și 1936 a studiat la Liceul Militar "Regele Ferdinand I" din Chișinău. După ce a terminat liceul, a renunțat la cariera militară și a venit în București unde a absolvit Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București. La începutul carierei sale de scriitor s-a axat mai degrabă asupra poeziei câștigând chiar premiul Fundațiilor Regale pentru poezie cu volumul Caligrafie pe zăpadă (1940). Un episod pe care Gheorghiu a încercat să-l obnubileze de-a lungul exilului său occidental postbelic a fost angajarea lui drept reporter de război pe Frontul de Est începând cu anul 1941 până în 1943. În acest interval a scris trei cărți de reportaje care, în contextul înfrângerii Axei, s-au constituit în adevărate documente ale acuzării căci dovedeau angajarea tânărului scriitor de partea nazismului și imperialimului românesc. Chiar și amintirea titlurilor celor trei volume spune totul: „Ard malurile Nistrului”, „Am luptat în Crimeea” și „Cu submarinul la Sevastopol.” Nu ne mirăm că aceste trei titluri nu sunt

amintite în biografia sa oficială din limbile engleză și franceză. În 1943 a fost numit atașat de presă al ambasadei românești din Croația. După întoarcerea armelor din 23 august 1944 Gheorghiu, prevăzător și inspirat, a ales să fugă în Austria unde s-a predat trupelor americane fiind totuși eliberat în anul 1947. Pentru o scurtă perioadă a rămas în zona de ocupație americană (orașul găzduia Cartierul General al US Army Europe), la Heilderberg trăind în niște condiții precare, ușor de imaginat. În 1948, după trei tentative, reușește să treacă frontiera ajungând în Franța unde va trăi și scrie pentru restul vieții sale. În Franța a cunoscut consacrarea publicând circa 40 de volume printre care și romanul lui cel mai cunoscut „La Vingt-Cinquième Heure” roman care a fost ecranizat în SUA, film în care rolul principal este jucat de Anthony Quinn. Romanul a fost publicat la prestigioasa editură Plon, prefațata de către Gabriel Marcel care după aflarea angajării lui antisemite din cele trei volume de reportaje a refuzat să mai semneze prefața. Eliade a scris o recenzie elogioasă despre acest roman publicată într-una din revistele exilului românesc. Un alt scriitor român cu probleme la dosar, acuzat de antisemitism. Antisemitismul poate evolua după cum și stalinismul multor scriitori occidentali a evoluat. Se revine însă la aceeași veche axiomă: antisemitismul/ legionarismul unora este mult mai periculos și rușinos decât stalinismul/ maoismul/ castrismul declarat al altora. A mai publicat, amintim selectiv, cărțile La seconde chance (1952) Les Sacrifices du Danube (1957) La Maison de Petrodava (1961) Les Imortels d'Agapia (1964) Dieu Paris (1964) L'oeil américain (1972) și Memorii (1990), traduse în limba română de Sanda Mihăescu-Cârsteanu la Editura Gramar. În mod paradoxal a murit pe data de 22 iunie 1992, ziua în care a izbucnit războiul germano-româno-sovietic în anul 1941. În Memorii, Constantin Virgil Gheorghiu prezintă un aspect inedit, referindu-se la pogromul împotriva evreilor bucureșteni în timpul revoltei legionare: “În imensa sală a abatorului unde boii sunt agățați cu cârlige pentru a fi spintecați, erau suspendate acum cadavre de oameni goi. Era un spectacol oribil care întrecea în cruzime orice imaginație... Pe unele cadavre era însemnat cuvântul “CUȘER”. Erau cadavre de evrei Sufletul mi-e murdărit. Mi-e rușine de mine însumi. Rușine, pentru că sunt român, ca acei criminali din Garda de Fier.” Însă această judecată este făcută retrospectiv căci din volumul Ard malurile Nistrului la care ne vom referi în continuare, nu răzbate nici o clipă remușcarea autorului față de crimele împotriva evreilor din ianuarie sau din iunie 1941 (iar numărul

evreilor omorâți de Armata Română în vara anului 1941 este incomparabil mai mare față de toți evreii omorâți de legionari). Dimpotrivă, cartea vine să susțină teza autorităților militare antonesciene privind activitatea subversivă și teroristă (reală, dar în ce proporție?) la care s-au dat evreii comuniști din Bucovina și Basarabia și care ar fi justificat deportarea masivă a întregii populații evreiești din cele două provincii și, în final moartea multora dintre evrei în Transnistria. În volumul *Ard malurile Nistrului* autorul descrie periplusul său în cele două regiuni proaspăt eliberate de către armatele româno-germane, Bucovina și Basarabia (de la Cernăuți coboară până la Izmail). Volumul are un caracter propagandistic vădit și dorește să imprime câteva teze oficiale tipice unui reporter de război angajat: inferioritatea rasială a slavilor, perfecta camaraderie de arme româno-germană, terorismul regimului comunist și, mai ales, acțiunile antiromânești ale evreilor din cele două regiuni, motiv care însoțește constant materia cărții de la început până la sfârșit. Însă îți trebuie răbdare să dezgropi de sub molozul propagandei realitatea celor două provincii istorice românești distruse nu numai de necruțătoarea trecere a războiului dar și de un an de sângeroasă ocupație sovietică. Scriitorul, reporterul de război de ocazie, are și talent literar, chiar dacă uneori debitează banalități și trusime, zugrăvind scena primei incursiuni pe malul stâng al Nistrului care te ține cu sufletul la gura. Secvența parcă te transpune în acel loc, parcă ai în față cele două bărci de cauciuc care s-au desprins în liniște de pe malul românesc către malul sovietic, îi privești pe soldații români strângându-și armele, auzi șuierul gloanțelor. Pătrunzi cu el în camera de tortura a NKVD-ului din Ismail acolo unde burghezii români erau chinuți și împușcați sau ascuți mărturiile românilor din Chișinău despre perioada de ocupație sovietică. „Când au venit prima oară în Chișinău, soldații bolșevici au dat buzna în cofetărie. Au cerut fiecare câte cinci-șase prăjituri, ceai, bomboane, cafea cu lapte... toate deodată. Fiindcă nu aveau răbdare să mănânce cu lingurițele, au început a duce prăjiturile la gură, cu mâna. Din două mușcăături era înghițită o prăjitură. În tot timpul în care mâncau, se uitau să vadă dacă nu se termină prăjiturile din cofetărie și comandau câte o duzină, fiecare. După ce mâncau prăjiturile, beau ceaiul, mâncau bomboanele, apoi mai cereau odată ceai cu cornuri. Ieșind din cofetărie, intrau în magazinele cu mezeluri. Majoritatea dintre ei cumpărau câte cinci sau zece kilograme de cârnați și șuncă. O duceau acasă și se întorceau înapoi după alte cumpărături, cu grabă, fiindcă le era teama că a doua zi nu vor mai găsi.

Dar la restaurant!... îmi spunea altă fată, știți cum mâncau? Cereau întâi varză cu carne, apoi ceai, pe urma mâncau compoturi, mai cereau o tocană, pe urmă o cafea cu lapte sau o prăjitură și mai mâncau odată varză cu carne. Cât s-au minunat apoi bolșevicii de stofele din care erau făcute hainele noastre și de pânza cămășilor. Li se păreau atât de neobișnuite cămășile noastre bărbătești, încât le purtau femeile pe stradă, ca pe un veșmânt de mare gală. Tot aici aflu că cel mai elegant ciorap de dama, pentru femeile sovietice, era ciorapul negru. Ciorapi din aceia din care poartă elevele în cursul inferior, la școlile secundare, dar bineînțeles mai gros, de obicei de lână. Pudra era, de asemenea, foarte prețuită de femeile sovietice. Între pudra fabricată în U.R.S.S. și între pudra pe care o întrebuințează femeile la noi, nu este însă nici o asemănare. Pudra sovietică seamănă perfect cu făină integrală, din care se face pâinea de calitate a doua. Toată pudra sovietică este albă. Altă nuanțe nu are. Și femeile lor așează câte un strat gros, din această făină albă, în fiecare zi, pe obraji.” Aceste fragmente despre barbarismul Armatei Roșii nu mai pot fi acuzate de subiectivism ele fiind confirmate de nenumărate alte marturii uneori chiar de către reprezentanți ai sovieticilor, cum ar fi scriitorul Vassili Grosman în Carnets de guerre. De Moscou à Berlin, 1941-1945 care i-a mărturisit fiicei sale, după război, că Armata Roșie s-a schimbat în rău imediat ce a depășit frontiera sovietică. Multe au fost cauzele care au dus la aceasta: dezumanizarea homo sovieticus (Alexandr Zinoviev), sărăcia accentuată în care trăiau, spălarea creierelor etc.

Volumul se constituie și într-o reflecție profundă față de sistemul comunist în ciuda propagandei militare vizibile. În fond, un corespondent de război nu poate reda o altă fațetă a războiului decât favorabilă taberei din care face parte însă ce te faci atunci când imaginile zugrăvite înfățișează realitatea istorică dintr-un anumit moment? Nu ai voie să treci peste imagini doar pentru că ele au fost scrise de un reporter de război angajat. Mai ales când situația descrisă de acest reporter va fi testată cu o precizie milimetrică timp de cincizeci de ani. Însă locuitorii Basarabiei și Bucovinei au fost cu atât mai șocați de noul sistem sovietic cu cât ei nu suportaseră greutățile unei vieți în plin război, cum o vor face românii din celelalte provincii când sistemul comunist va fi început procesul de instaurare, în 1945. „Ca să cumperi pâine, trebuia să te scoli la ora trei dimineața și să te așezi în rândul de câteva sute de oameni care așteptau

la ușile brutărilor. Pe la ora nouă sau zece, adică peste șase sau șapte ore de așteptare, reușeai să cumperi pâinea. În piață nu găseai decât zarzavat, pește afumat și uneori, brânză sau lapte. Carnea lipsea la Chișinău, aproape complet.(...) Libertatea este un articol inexistent la comuniști. De siguranța, de liniștea ta, de libertatea ta ca om, nu garantează nimeni în U.R.S.S. Dacă nu ești răpit din mijlocul familiei tale și transportat undeva , în ținuturile de infern înghețat al Siberiei, trăiești aici o viață de permanentă panică. Această nesiguranță o au, fără nici o excepție, toți cetățenii din U.R.S.S. În această țară, libertatea individului nu are nici o valoare. Individul nu are nici un preț. Cât timp trăiești ești privat de toate lucrurile, confortul și micile mulțumiri pe care ți le oferă viața în alte țări. Nu mai ai bucuria de a fi stăpânul, proprietarul unei case, al unei bucăți de pământ și al averii tale. Nimic din ce formează podoabele unei vieți omenești nu-ți mai este lăsat: religia, visul, lucrurile de artă, toate sunt considerate ca deprinderi burgheze și ți se răpesc. Nu ai libertatea să te închini, nu ai libertatea să-ți amenajezi un interior artistic, să te îmbraci frumos, să vorbești frumos și să-ți creezi un stil de viață mai înălțat. Munca este aridă, tăcută, cu teroare și plătită prost... Am căutat să găsesc taina, picătura de frumusețe și de fericire, măcar viitoare, a acestui regim. Nu am găsit nicăieri decât sărăcie, lacrimi, teroare și jale nesfârșită.(...) Oamenii sunt reduși la valoarea și la funcțiunile de roboți. Când cunoști toate aceste fapte, îți explici de ce, în atât ea sate și în atâtea orașe, locuitorii au ieșit și s-au așezat în genunchi în fața soldaților și ofițerilor români din primele coloane, sărutându-le cizmele, de bucurie.” Probabil că la fel am fi sărutat cizmele americane dacă le-am fi văzut prin România în anii 1950 sau 60.

Ura împotriva evreilor și culpabilizarea lor generală (a întregii minorități evreiești) este constantă. Problematika este foarte delicată însă încercăm să nuanțăm, să găsim explicații: prea ușor au fost considerați toți evreii filocomuniști (chiar dacă o realitate clară a epocii o constituie apetența unei proporții mari a comunității evreiești din România către comunism, mai ales a celor din Bucovina și Basarabia). Antisemitismul a atins apogeul în iunie-iulie 1941 conducând direct la masacrele din Transnistria însă fenomenul antisemit virulent nu și-a făcut apariția în vara lui 1940 (când au avut loc regretabile incidente, mitizate de istoricii justificaționiști, cu evrei care au provocat și hărțuit armata romana in retragere) sau 1941 (când aceeași armata, uneori aceleași unitati au revenit cu o clara dorința

de răzbunare, mai mult, o răzbunare oarba a umilințelor din anul precedent căci comuniștii au avut grija sa se retragă cu Armata Roșie) ci a fost o temă arzătoare în întreaga perioada interbelică. Nu toți antisemiții din România interbelică au fost neapărat legionari. O altă explicație a răzburărilor crunte săvârșite de Armata Română ar mai fi și faptul că mulți dintre legionarii întemnițați au acceptat să lupte în linia întâi în cadrul Armatei Române pe frontul de răsărit (având o moarte garantată).

În mod ciudat și vinovat istoricii care analizează/ au pătruns în contribuția românească a Holocaustului nu consideră semnificativ să amintească și masacrarea a zeci de mii dacă nu sute de mii de români basarabeni și bucovineni de către Uniunea Sovietică în primul an de ocupație a Basarabiei și Bucovinei. Cele două provincii au fost trecute prin foc și sabie, orașele devastate, populația românească deportată sau asasinată. Procesul de sovietizare și deznaționalizare a continuat și după 1944 așa că este chiar o minune că populația românească din Basarabia a rezistat și a supraviețuit. Ne amuză faptul că în ultimii ani s-a tot insistat pe proasta administrare a Basarabiei de către București în perioada interbelică. Or fi fost trimiși funcționari corupți, incompetenți dar nici Muntenia sau Moldova nu au fost scutiți de ei, proasta administrare fiind o adevărată tradiție care continuă și în zilele de astăzi cu mult succes însă distanța între „ocupația românească” și cea sovietică a fost uriașă. Ne întrebăm dacă nu cumva noul regim independent de la Chișinău nu a pompat bani în spatele acestei campanii de dezinformare (încă una și știm foarte bine, pe propria noastră piele ce expertiză au comuniștii în acest domeniu) pentru a-și crea legitimitate și pentru a induce populației basarabene ideea că și unii și alții au fost răi, o idee total falsă și pur și simplu neadevărată din punct de vedere istoric.

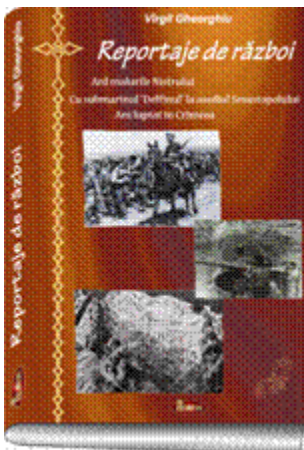
Una dintre ideile care ne apăruseră și nouă în minte mai demult în legătură cu intelectualii comuniști de aiurea (și cu precădere din Franța) este enunțată încă în 1941 de către „O profesoara de chimie, care a rămas în Basarabia sub bolșevici. - Domnule Gheorghiu, scrie te rog, în ziare, sugestia pe care ți-o dau eu. Comuniștii militanți sau simpatizanții comuniști din România sau din oricare țară din lume, să nu mai fie condamnați la închisoare ori izolați în lagăre. Ei să fie adunați și trimiși în țara în care va mai exista comunism, pentru a trai acolo. Să le plătească statele respective călătoria până acolo. Cea mai aspră pedeapsă, care se

poate da unui om, este să-l obligi să trăiască într-o țara comunistă.” Aceasta idee, din nefericire, încă mai poate fi pusă în practică existând în continuare atât intelectuali filocomunisti cât și țări democrate, populare și coreene...

Codruț
<http://cdc77.blogspot.com>

Constantinescu

Reportaje de război (Ard malurile Nistrului; Am luptat în Crimeea; Cu submarinul Delfinul la asediul Sevastopolului)

Autor: Virgil Gheorghiu

Editura: Agaton

Anul publicării: 2009

Pagini: 352

Format: 14x20

Categoria: Religie

Preț: 18,00 lei

Când gen. Antonescu a ordonat „trecerea Prutului”, Virgil Gheorghiu era corespondent de război. După aventura cu „Delfinul” s-a îmbolnăvit și a părăsit frontul. După 23 august 1944 refuză să se mai întoarcă în România ocupată de sovietici. Trece prin mai multe închisori și lagăre, iar în 1947 este eliberat și va scrie celebrul roman „Ora 25”.

Putem face o paralelă între bolșevism și democrație, între URSS și UE. În Basarabia toți oamenii (ruși, români, evrei) erau goliți de

sentimente, li se omora sufletul, deveneau niște animale-roboti. Deosebirea era că unii dictau (iudeo-bolșevicii) și alții executau sau erau executați (creștinii - români sau ruși). Ca și dictatura URSS, democrația UE de azi, urmărește omorârea sufletului creștinilor. Viclenia șarpelui este că azi, în deplină libertate, omul e ispitit și păcălit să aleagă răul ca fiind bun.

La război cu Divizia 21 Infanterie (I)

06-04-2011 04:30 — Paul Zahariuc

Ani și ani am fost învățați și formați să prețuim faptele înaintașilor noștri și la zile festive să le aducem omagii pentru spiritul de sacrificiu și pentru eroismul lor dus, uneori, dincolo de viață. Scurtul serial, ce-l vom publica în câteva episoade în premieră națională, este dedicat altei laturi a armatei române, anume aceea a delicvenței pe timp de război, cu toată cohorta de infracțiuni, unele extrem de grave și terifiante. Cele câteva dosare pe care le-am găsit în arhivele vasluiene ilustrează convingător spiritul luptătorilor Diviziei 21 Infanterie, mai ales după întoarcerea armelor împotriva aliaților de ieri, germanii, dar și o curioasă camaraderie de chiolhanuri în compania celor care, până la 23 august 1944, ne fuseseră dușmani: ostașii sovietici. De fapt, dosarele cercetate aparțin Serviciului pretorial al acestei divizii. Era vorba despre temuta Poliție Militară, prezentă în orice armată regulată de pe globul pământesc. În fosta armată română, Serviciul pretorial al unei mari unități era încadrat cu jandarmi, polițiști, furieri, curieri ș.a., care mai aveau și sarcina de a îndruma circulația în sensul corect pe timp de război, în afara celei

ingrate de depistare a dezertorilor, hoților, violatorilor, tâlharilor, bețivilor sau a celor care, sătui de război, se auto-mutilau. Îndeosebi ultimii erau extrem de vânați și, după ce li se dovedea vinovăția, erau aduși în fața Curții Marțiale și acuzați de LAȘITATE. Până în anul 1989, de acest lucru se ocupa CIC-ul (Compania de Îndrumare și Control). Astăzi, probabil s-a revenit la forma veche. Cum de au rămas aceste dosare într-o arhivă civilă? Un posibil răspuns poate fi acela că, atât înaintea declanșării Războiului de Eliberare a Basarabiei și Bucovinei de Nord (22 iunie 1941), cât și după terminarea ostilităților în Europa (9 mai 1945), această divizie a staționat pe teritoriul fostului județ Tutova. Componenta ei era următoarea: Regimentul 11 Dorobanți “Siret” (cu garnizoana de pace la Galați), Regimentul 12 Dorobanți “Cantemir” (cu garnizoana la Bârlad), Regimentul VI Tecuci nr.24 (evident, cu garnizoana la Tecuci), Regimentul 5 Artilerie (înființat la Tulcea, apoi mutat la Pitești iar în octombrie 1944 atașat Diviziei 21 ce se afla la Bârlad) și Regimentul 30 Artilerie (format la Medgidia în 1914 și mutat la Chișinău. În octombrie 1944, atașat Diviziei 21 de la Bârlad). După terminarea războiului, acestei divizii, ce a fost mutată la Iași, i-a fost atașat și Regimentul VII Rahova nr.25 cu garnizoana la Vaslui. În ordine cronologică, pe toată întinderea celui de-al Doilea Război Mondial, Divizia 21 a fost condusă de următorii generali și ofițeri superiori: General de Divizie Cristache Popescu (30 iulie 1940-30 iunie 1941), General de Divizie Nicolae Dăscălescu (31 iunie 1941-1 noiembrie 1941), General de Brigadă Atanasie Trincu (2 noiembrie 1941-10 februarie 1942), General de Brigadă Radu Niculescu Cociu (11 februarie 1941-1 noiembrie 1942), Generalul de Brigadă Atanasie Trincu la al doilea mandat (2 noiembrie 1942-26 august 1944), Colonel Virgil Georgescu (27 august 1944-20 septembrie 1944), General de Brigadă Dumitru Dumitrescu Polihron (21 septembrie 1944-27 noiembrie 1944), Colonel Ion Constantinescu (28 noiembrie 1944-18 decembrie 1944), General de Brigadă Petre Antonescu (19 decembrie 1944-2 aprilie 1945) și General de Brigadă Marin Ceaușu (3 aprilie 1945-12 mai 1945).

“Armata Română nu este învinsă ci a admis un Armistițiu”
Mult prea încrezători în minciunile staliniste, ofițerii superiori din Biroul 2 Informații din cadrul Statului Major al acestei divizii trimiseseră, pe 2 septembrie 1944, propriului serviciu pretorial circulara nr.17.145, în care se încerca liniștirea spiritelor tuturor militarilor, adică de la ultimul soldat și până colonelul Virgil Georgescu, comandantul mării unități ce la acea oră staționa la Bârlad, în așteptarea viitoarelor ordine.

Iată cum fusese conceput acest important document: “Pentru a se ține ridicat moralul și starea disciplinară a ostașilor, toți Comandanții vor trebui ca mereu în

mijlocul oamenilor să explice starea de lucruri actuală”. Într-adevăr, în rândurile militarilor români de toate gradele, domnea o stare de confuzie totală, cu toate asigurările date poporului nostru de către Regele Mihai I, în discursul său ce anunța încetarea ostilităților contra aliaților occidentali și ruși. Ca o circumstanță agravantă în sporirea gradului de neîncredere în noii “amici” de la răsărit, fuseseră numeroasele arestări făcute de către aceștia în rândurile ostașilor armatelor noastre, fără a se trage măcar un foc de armă, deoarece așa li se ordonase. Bine-nțeles că mai trebuie puse la socoteală și jafurile sistematice la care fuseseră supuși civilii de prin toate localitățile ocupate de invadatorii veniți din nesfârșitele stepe rusești sau de prin fundul înghețatei Siberii. Se pare că grosiera momeală cu retrocedarea Ardealului stăpânului de drept, poporul român, aruncată de ruși a prins bine rădăcini prin toate comandamentele de vreme ce, la primul punct din această circulară se făcuse vorbire exact despre acest subiect: “1. Se va explica că Armata Română NU ESTE ÎNVINSĂ CI A ADMIS UN ARMISTIȚIU CU ARMATA SOVIETICĂ (subl.ns.), pentru ca împreună cu aceasta să poată distruge Dictatul de la Viena, în urma căruia am pierdut Ardealul”. O altă minciună sfruntată ce urma a fi aruncată în mijlocul masei ostășești, fusese și aceasta:

“Armata Roșie nu are decât un singur țel, ACELA DE A DOBORÎ ARMATA GERMANĂ (subl.ns.)”.

În ce constase neadevărul? În primul rând, eliberarea atât a Bucureștiului, cât și aproape a întregii țări (inclusiv Ardealul, firește) a căzut în sarcina militarilor români, viclenii ruși rămânând doar cu asistența din partea publicului și cu jafurile, asasinatele și organizarea mititelului partid comunist prin spatele fronturilor. Cât despre “unicul” țel al Armatei Roșii, știe oricine că nu a fost așa și că ocupația muscălească a Europei de Est a durat zeci de ani, uneori cu intervenții în forță pentru restabilirea “democrației populare” din Ungaria, Polonia sau Cehoslovacia. A treia minciună ni se dezvăluie din citarea altui sub-punct: “În prezent ambele armate sunt aliate, iar Armata Roșie nu intenționează să distrugă nici unitatea națională, NICI PROPRIETATEA PRIVATĂ ȘI NICI SĂ INTRODUCĂ SISTEMELE ADMINISTRATIVE ȘI SOCIALE RUSEȘTI (subl.ns.)”, or rușii au făcut exact contrariul, așa că putem spune că dacă cineva a crezut în gogorițele lui Stalin, atunci va fi fost un mare naiv, deoarece planului satrapului era altul vizavi de țara noastră. Trebuie amintit faptul că dictatorul bolșevic nu ar fi făcut mare lucru dacă nu ar fi fost ajutat de cozile de topor românești, comuniștii, adică cei care îi garantau sceleratului de la Kremlin supunerea totală a țării, cu tot cu bogățiile solului și subsolului.

Șirul minciunilor nu se oprea aici așa că, iată și altele, de același calibru:

“Libertatea religioasă este asigurată, iar clerul și credincioșii pot să-și officieze în mod nestingherit slujbele religioase”. Neputând să treacă așa ușor cu vederea abominabilele arestări în masă a militarilor noștri, precum și trimiterea lor în prizonierat, de unde puțini se vor mai întoarce, în pofida declarațiilor regelui și politicianilor ce decretaseră ziua de 23 august 1944 ca fiind un capitol nou al relațiilor româno-sovietice, locotenent-colonelul A.I. Dimitriu, șeful Statului Major al acestei divizii, încercase să liniștească spiritele agitate astfel: “Incidentele ivite până în prezent, n’au fost decât cazuri izolate, inerente situației actuale și care sunt pe cale de dispariție”. Fără să știe și, sigur fără intenție, ofițerul ce scrisese aceste rânduri greșise, deoarece rușii au luat în prizonierat ostași români până în luna decembrie a anului 1944. Iată câteva exemple: Mărginean Ion Vasile (jud. Alba) a fost luat prizonier la data de 24.10.1944 și a murit în lagărul de la Karaganda (Kazahstan), Popa Ion Gheorghe (Bacău) luat prizonier la data de 23.11.1944 (mort în același lagăr) și mulți alții, inclusiv originari din județele Fălciu, Tutova și Vaslui. Într-o justificată încercare de asmuțire a urii contra vecinilor de la vest, ofițerul de stat major recomanda următoarele la punctul al doilea: “La raportul zilei care trebuie ținut necondiționat, se va căuta să se facă educația Națională Patriotică. Se vor ține ședințe în care se vor trata subiecte ca: originea poporului român; Ardealul - Centrul Româanismului; schingiuirile maghiarilor asupra românilor din Ardeal; asupra maghiară a Ardealului timp de mai bine de o mie de ani. Azi noi suntem chemați să aducem dreptate și liniște acolo unde sub călcâi străin se zbat frații noștri”.

Punctul al treilea, ce fusese dedicat disciplinei, ofițerii, subofițerii și gradații acestei divizii fuseseră sfătuiți să stea “...continuu în mijlocul soldaților, prin exemplu personal, dragoste, bunăvoință, înțelegere și mai ales dreptate, fără însă a arăta slăbiciune, se va căuta refacerea disciplinei. Se interzis cu desăvârșire pedepsele neregulamentare”.

Dimitriu mai ceruse și educarea religioasă a ostașilor, prin organizarea de slujbe măcar de două ori pe săptămână. După hrana spirituală ce o recomandase acest ofițer, trecuse și la hrana zilnică a trupei, cerând ca și la micul dejun să fie servite două feluri de mâncare. Deoarece declarația regală de la 23 august 1944 crease o adevărată harababură (de care au profitat din plin rușii!), Dimitriu ordonase ca “Să se aducă laude și recompense ostașilor răzleți care se prezintă la unitate cu armamentul și echipamentul complet”. La polul opus, fuseseră vizați lașii sau cei care, sătui de război, probabil, preferaseră să nu se mai prezinte la unitățile militare: “Se vot înfiera acei NETREBNICI CARE ȘI’AU ARUNCAT ARMAMENTUL (subl.ns.).

O diferență netă între unii și alții, trebuie făcută”, scrisese Dimitriu. Deoarece una dintre misiunile specifice unui Serviciu pretorial era și aceea de spionare a propriilor soldați din divizie, ofițerul recomanda “să se urmărească, în special, curente care tind în împiedicarea și realizarea idealului Național, sau propagă dezarmarea și plecarea ostașilor acasă pentru a nu mai lupta”.

“Compania 3/27 a transformat camerele în grajd de cai”
Divizia 21 Infanterie fiind trimisă pe front din efemera ei garnizoană bârlădeană, Serviciul Pretorial a făcut același lucru, firește. Șeful acestui temut și hulit serviciu de către toți luptătorii de pe front, căpitanul A. Penteleianu, își intrase destul de repede în atribuțiuni de vreme ce, pe 9 octombrie 1944, trimitea Statului Major al Diviziei sale adresa de informare nr.84.572 în care semnalase un caz mai rar întâlnit prin armata noastră, dar foarte des prin cea rusească: “În ziua de 7 Octombrie 1944, am constatat că Compania 3/27 din Regimentul 18 V.M. (vânători de munte, n.a.), care staționa în comuna Vințul de Sus, județul Turda, a intrat cu toți caii companiei în parterul clădirii situat pe str. Avram Iancu, proprietatea primăriei comunale, închiriat Cooperativei «Speranța», TRANSFORMÂND CAMERELE ÎN GRAJD PENTRU CAI (subl.ns.), sub motiv că trebuie să aibă caii sub pază CA SĂ NU FIE LUAȚI DE ARMATA SOVIETICĂ (subl.ns.)”.

Cu certitudine acești ostași auziseră de asemenea ticăloșii la care se dedaseră nu cu mult timp în urmă militarii ruși, ce mai mult tândăleau prin spatele frontului, ocupându-se de ceea ce știau ei cel mai bine să facă, adică să fure, să violeze, să asasineze și să bea și uleiul din candelă. După ce le amintise superiorilor că acea clădire ocupată de caii vânătorilor de munte era cea mai frumoasă din comună, Penteleianu i-a informat că “...în urma intervenției noastre, Compania a scos imediat caii și a făcut curățenie în local”. Din păcate, acest căpitan nu rămăsese numai cu informarea ci și cu propunerea ca “...acest comandant al Companiei 3/27 să fie pedepsit pentru acest fapt reprobabil, care a produs o proastă impresie asupra populației, cu atât mai mult că se găseau suficiente locuri în care ar fi putut adăposti caii”.

“Maistrul armurier și șoferul (...) au fost loviți de ofițerul sovietic”
Falsa camaraderie dintre ocupanții ruși infatuați și aroganți și militarii români, este dovedită și de acest document din care vom cita pentru deplina lămurire a celor care au scris despre tovărășia de arme a celor doi foști inamici. Pe 8 octombrie 1944, șeful Serviciului Pretorial al Diviziei 21 trimitea o altă informare (84.573) șefilor de la vârful piramidei militare, în care arătase următoarele fapte: “În dimineața zilei de 8 Octombrie 1944, camionul Skoda nr.024579, proprietatea Regimentului 6 Artilerie Grea, condus de șoferul soldat

Scârloiu Gheorghe, ctg.1941, a fost reținut de un ofițer sovietic (locotenent superior) în comuna Vințul de Sus, jud. Turda, sub motiv că ar fi tamponat pe șoseaua Turda-Vințul de Sus o mașină sovietică, ofițerul sovietic vroind să ia mașina cu forța”.

Dând dovadă de curaj și fermitate, Penteleianu a ordonat șoferului să tragă mașina în curtea Pretoratului, locație în care l-a invitat și pe ofițerul muscal. Crezându-se stăpân pe o națiune întreagă (lucru foarte aproape de adevăr!), rusul “...a refuzat, insistând să ia camionul, cu atât mai mult că mașina nu avea asupra ei nici un document, ba chiar nici șoferul nu avea la el carnetul de conducere”. Dar, în chestiune intervenise și un alt element care l-a făcut pe căpitanul român să fie ceva mai drastic față de rusul pus pe jaf, după prostul obicei al acestui neam: “Cum un maestru armurier care era în camion și șoferul mi-au raportat că au fost loviți de ofițerul sovietic și amenințați cu arma, i-am comunicat ofițerului sovietic că acest procedeu este reprobabil, rugându-l să se legitimeze”. Bine-nțeles că viitorul stăpân de sclavi români “...a refuzat și a părăsit curtea Pretoratului (...) și oprindu-se la poartă, NE-A AMENINȚAT CĂ NI SE VOR LUA MAI MULTE MAȘINI (subl.ns.)”.

Propunerea pe care o făcuse comandantului diviziei, fusese una absolut normală și mai ales, preventivă: “Având în vedere că acest incident care putea să se soldeze cu luarea camionului de către armata sovietică, se datorează în mare parte și faptului că camionul nu a avut nici un document de călători (ordin de serviciu), rugăm să binevoiți a da dispozițiuni categorice ca nici un autovehicul să nu părăsească parcul de mașini sau garajul, fără toate documentele de călătorie”. Ca să ne facem o idee de ceea ce însemna Serviciul pretorial al unei divizii de infanterie românească, iată care era componența acesteia reieșită din adresa nr.1.834/20 septembrie 1944, trimisă căpitanului Penteleianu de către un sublocotenent, comandant al Companiei 21 Poliție, subordonat al acestuia: “Trei sublocotenenți, un căpitan (Penteleianu, desigur, n.n.), 7 sergenți majori, 31 de sergenți, 40 de caporali și 88 de soldați”. La data întocmirii acestei situații, 21 de militari de toate gradele erau fie în concediu, fie la spital. Cu tot cu aceștia, efectivul Serviciului Pretorial era de 166 de oameni. Foarte interesant este faptul că fiecare Serviciu Pretorial avea și un nume de cod, iar acesta comandat de căpitanul Penteleianu fusese botezat “Victor”. Astfel, locotenent-colonelul Murgescu, pretorul Serviciului “Horia” îi trimitea, la 8 octombrie 1944, omologului său Penteleianu, Șeful Serviciului “Victor”, informarea nr.3.124, în care îi dăduse cele mai proaspete instrucțiuni privind modul de completare a unor rapoarte zilnice sau lunare, sfătuindu-l să nu se complacă în

generalități, ci “...se vor da cazuri concrete pentru a se lua măsuri”. Pentru buna desfășurare a activității de contrainformații, Murgescu îi cerea lui Penteleianu să colaboreze strâns cu “...organele jandarmerești din zonă”. Aflându-se până mai ieri pe un teritoriu dușman, acest serviciu de poliție militară avea toate motivele de a reține, chiar și temporar, pentru cercetări etnici maghiari. Rănile celor patru ani de ocupare ilegală a Ardealului de Nord-Vest de către hunii de la Apus încă nu se vindecaseră, dar se pare că acest foarte dur căpitan nu avea nici cea mai mică tentativă de răzbunare prostească. Iată ce scrisese în adresa nr.84.514/9 octombrie 1944, ce-o trimisese Postului de jandarmi din comuna Mica, județul Târnava Mică: “Vi se trimit alăturat actele de cercetare privind pe locuitorii Toth Iosif, Bartaș Ștefan al lui Kașa (probabil, porecla, n.n.), Borodi Andrei, Szekely Janos, Bartaș Ștefan al lui Retea și Bartaș Ianoși, toți din satul Abuș, pentru ca actele să fie clasate la cazierul numiților, iar oamenii SĂ FIE ȚINUȚI SUB SUPRAVEGHERE (subl.ns.)”. Prin urmare, se cerea prudență maximă, dar credem că maghiarii de mai sus să fi fost din aceia care și-au văzut de treaba lor pentru că altfel ar fi fugit cu propriile trupe în interiorul Ungariei, așa cum au făcut evreii comuniști vânduți Moscovei, care au părăsit Basarabia și nordul Bucovinei, după 22 iunie 1944.

Prizonieri capturați de trupele românești Până la acei prizonieri, vom zăbovi câteva rânduri asupra unei femei cu nume românesc, dar cu domiciliul declarat în orașul Krasnodar, din Federația Rusă. Pe 10 octombrie 1944, aflându-se tot în județul Turda, Serviciului Pretorial comandat de Penteleianu i se predase de bună voie o femeie. Cum pe atunci începuseră deja ticăloasele “repatrieri benevole” obligatorii ale cetățenilor sovietici sau preținși sovietici aflați pe teritoriul nostru, soarta acesteia căzuse în sarcina de serviciu a poliției militare. Știind ce are de făcut în aceste situații, căpitanul a trimis-o Postului de jandarmi din comuna Vințu de Sus, cu adresa nr.84.579: “În conformitate cu Ordinul Marelui Stat Major nr.773.204/1944, vi se trimite odată cu prezenta pe numita Olga Crângaș, originară din Krasnodar - URSS, pentru a fi transferată la Comandamentul militar al Capitalei. Numita are asupra ei un geamantan cu haine și rufărie precum și o pătură. Numita a fost luată de trupele germane de la care a fugit, alipindu-se Regimentului 11 Dorobanți (component al Diviziei 21 Infanterie, cu garnizoana de pace la Galați, n.n.), lucrând la infirmeria regimentului”. Ajunși la prizonierii capturați de către armata română, ni s-a părut foarte normal ca aceștia să fie maghiari dar, deocamdată, nu ne putem explica prezența distinctă a celor de naționalitate evreiască, deoarece este foarte greu de crezut că ar fi luptat cot la cot cu ungurii în armata acestui stat, știindu-se că Horthy i-a trimis direct în

lagărele de exterminare naziste pe toți cei găsiți în Ardealul ocupat, dar și pe cei aflați pe teritoriul național al Ungariei. Până la elucidarea enigmei, iată numele acestora, scrise conform ortografiei originale, care poate fi greșită, în adresa nr.84.581/11 octombrie 1944, trimisă de Serviciul pretorial Diviziei: “Cu onoare vă rugăm să binevoiți a pune la drepturi de hrană, pe următorii: Prizonieri unguri: sold. Carol

Gheorghită (ctg.1934, deci în vârstă de 31 de ani, n.n.), sold. Nemeth Ludovic (1934), sold. Micloș Gheorghe (1936), sold. Boloh Valentin (1942), sold. Bodoni Ion (1931), sold. Stancu Petru (1941), sold. Nagy Emeric (1941) și sold. Baliga Mihail (1941). Prizonieri evrei: Grün Moise, Berler Malik, Braunstein Solomon, Aizenberg Iosif, Berg Lăiș, Klein Alexander, Albert Ferentz, Ingberg Eujef, Klein Beilat, Krammer Bella, Brün Pall și Șpiger Șandor”. Se pare că acești evrei fuseseră luați prizonieri, inițial, de către armata ungară, pentru ca apoi să fie recapтураți de armata română, fapt ce ar echivala mai mult cu o eliberare dacă avem în vedere faptul că, imediat după 23 august 1944, au fost abrogate toate decretele-legi antisemite promovate în timpul dictaturii carliste sau pe timpul conducerii statului de către generalul (mareșalul) Ion Antonescu. Oricum, poate fi ușor remarcat faptul că prizonierii maghiari aveau grade militare pe când evreii, nu. Parcă pentru a mai lămuri ceva din acest mister, vom cita adresa nr.84.593/13 octombrie 1944, ce fusese trimisă de Serviciul Pretorial Postului de jandarmi Câmpia Turzii: “...vi se înaintează odată cu prezenta prizonierul ungar (sic!, n.n.) Rubin Israel, ctg.1944, din Detașamentul de lucru nr.110/51, pentru a fi transferat la lagărul de prizonieri al Corpului 6 Armată”. Deci, suntem aproape siguri că, în retragere, armata Ungariei îi luase și pe puținii evrei ce mai scăpaseră din holocaustul promovat de amiralul Horthy, care lucrau în detașamentele de muncă obligatorie, ca și evreii lui Antonescu aduși din Transnistria în Vechiul regat.

Pe 17 octombrie 1944, militarii Diviziei 21 Infanterie mai capturaseră încă 11 ostași unguri, și anume: “Ferenz Carol, Balog Ferentz, Petre Francisk, Karoly Ianoși, Kantor Mihai Ursuly Anton, Toth Ianoș, Naghi Emeric, Molnar Desideriu, Dudoș Ștefan și Bogdoni Iosif”. Potrivit “notei de serviciu” nr.17.330/17 octombrie 1944, acești șapte captivi urmau să ia drumul Centrului de prizonieri de pe lângă Corpul 2 Armată. În aceeași zi, căpitanul Aurel Penteleianu raporta superiorilor, cu adresa 84.615, că “...soldatul Schnobel Reinhold, din Regimentul 15 Cavalerie german, a fost capturat ca prizonier de trupele române în satul Răscruci”. Deoarece pretențiile ocupanților ruși se extinseseră și asupra prizonierilor de război capturați de către armatele noastre, acest soldat german va fi fost trimis SIGUR într-un lagăr aflat prin

Siberia sau prin fundul Rusiei. Intensa propagandă a armatei noastre care îi îndemna pe soldații inamici să se predea a dat rezultate, se pare, de vreme ce, pe 23 octombrie 1944, Penteleianu raporta Serviciului pretorial al Corpului 2 Armată următoarele: "Am onoare a înainta, odată cu prezenta, prizonierii de mai jos FUGIȚI DIN ARMATA MAGHIARĂ (subl.ns.) și prinși de organele noastre polițienești: Roth Márton, Jozipovits Simon și Freund Márton". (Va urma)

Notă: autorul a folosit informațiile conținute de dosarul nr.1/1944, fond: Serviciul Pretorial al Diviziei 21 Infanterie, aflat în păstrarea Serviciului Județean al Arhivelor Naționale Vaslui.

Dupa atatea lucrari seci, aride despre Campania din Est, simt nevoia unor texte mai omenesti. Stiu de cele doua carti de reportaje ale lui Constantin Virgil Gheorghiu: "Ard malurile Nistrului" si "Cu submarinul la asediul Sevastopolului". Sa le citim sau, cel putin, sa le comandam la Biblioteca Academiei Romane!

Hai la Fisier!

Constantin Virgil Gheorghiu mi-a pregatit o surpriza: nu gasesc "Cu submarinul la asediul Sevastopolului". Gasesc in schimb "Ard malurile Nistrului" (ce de editii pana in 1944!) si "Am luptat in Crimeea". Le comand la sala. De cum le primesc ma apuc de rasfoit. Ma intereseaza mai mult "Ard malurile Nistrului". Are si un titlu senzational, facut sa atraga atentia. Parca si vad niste maluri arzand!

EDITII. In cronica sa de la Radio, Perpessicius zice de o carte "avind pe coperta sugestiva imagine a unui peisaj inecat in fum si flacari". Probabil ca e cea de-a treia editie, inscrisa pe una dintre paginile de inceput la rubrica: De acelasi autor. Cartea din fata mea are o alta coperta. La fel de sugestiva: "Ard malurile Nistrului", scris cu literele unui foc tanar pe rosul de foc extins, dar temeinic, al copertii. Se vede treaba ca eu am prima editie. Titlul complet denuntat inaintea: "Ard malurile Nistrului. Mare reportaj de razboi din teritoriile dezrobite. Cu o prezentare de Tudor Arghezi". Tudor Arghezi, care va sa zica!

L-am prins cu fascismul in sac! Textul lui Arghezi ma face sa surad. Al dracului oltean! Sub forma unei scrisori (incepe cu "Iubite Domnule Gheorghiu"), prezentarea nu-l angajeaza cu nimic pe marele scriitor in plan politic. Nu stiu cum s-au infatisat lucrurile in realitate. Ma indoiesc ca Arghezi a scris textul pe gratis. Din mica fila de manuscris se intelege ca autorul i-a solicitat lui Arghezi o prefata. Si Arghezi ii raspunde ca e atat de talentat, ca n-are nevoie de prefata lui, a lui Arghezi: "Iti raspund cu o scrisoare personala, nu cu o prefata. Crezi ca indiscutabilului dumitale talent de prospetime i-ar fi si ea de vreo utilitate in librarii?" Falsa modestie, ca smecherie literara autentificata de manuale!

AMABILITATI. "Ard malurile Nistrului" e desigur cartea unui reporter talentat. Insa cartea unui reporter ajuns pe front pentru a scrie ceva ce poate fi publicat sub semnul propagandei de razboi. E o carte violent antibolsevica si usor antisemita. E totusi o carte despre razboiul de dezrobire a Basarabiei. Din Prezentarea lui Arghezi nu se vede asta. Cuvinte frumoase despre reportajul lui C.V. Gheorghiu (alintate cu tamaia "accent de proza aleasa"), despre avantajele reportajului fata de proza. Cartea propriu-zisa, pentru care s-a solicitat si - sunt sigur - s-a platit Prefata, abia daca e amintita in continutul ei aparte.

Despre ce si cum scrie Constantin Virgil Gheorghiu in "Ard malurile Nistrului" se intrezareste cu mare greutate din finalul textului iscalit Tudor Arghezi si datat 9 septembrie 1941: "De asta data, cu pana poetului scrie soldatul, soldatul in razboi, in lupta cu frontul. Incepi in limba poeziei o literatura mai adevarata decit cele mai multe. Ai norocul, pentru cititorul de slova insufletita, ca aduni in volumul de fata, laolalta, si ca-i confunzi, doi camarazi ai lepadarii de sine, pe poet si pe soldat. Te felicit ca esti biruitor de doua ori si-mi rezerv placerea sa te citesc la tipar". Poetul a fost amabil si, indiscutabil, a fost eficient.

S-a pus bine si cu oranduirea, a multumit un tovaras de calimara si a incasat o suma frumusica! Fara a se compromite prea tare, recomandand o culegere de reportaje supuse totusi normelor de tamburina ale propagandei. Si totusi, Arghezi nu putea fi mai smecher ca viata. Editura, autorul, regimul au transformat textul ambiguu arghezian intr-o binecuvantare data cartii. Indiferent de scrisul propriu-zis, T. Arghezi aparea la momentul respectiv - si a ramas prin asta si-n momentele ulterioare - ca un nume de rezonanta sub protectia caruia a fost lansat un volum de propaganda de razboi. Smecheria n-a tinut!

LUMEA PRIN CARE TREC

Semnalul numit Stalingrad

Colonel dr. Alesandru Dutu e unul dintre cei mai buni specialisti ai nostri in Campania din Est. Daca nu chiar cel mai bun. Cum era si de asteptat, cartile sale nu se gasesc la Biblioteca Academiei Romane. Efectele dezastruoase, dar previzibile ale nerespectarii de catre edituri a Legii depozitului legal. Are amabilitatea sa-mi imprumute doua dintre lucrarile sale, pe care nu le-am cumparat la vremea aparitiei lor in librarii. Gest de mare ajutor in efortul de a da de capat complicatei afaceri a Complotului generalilor impotriva Maresalului. Am lasat "Intre Wehrmacht si Armata Rosie" pentru a ma apuca de "Golgota Estului" (iulie 1942-martie 1944), carte mult mai nimerita pentru ceea ce vreau sa aflu: destinul generalilor din Complot inainte de 23 august 1944.

Si gasesc ceva: Constantin Sanatescu (foto) era in timpul bataliei de la Stalingrad comandantul Corpului 4 Armata, in calitate de general de Corp de Armata. Niculae Dragomir era la fel de agitat in a-si da cu parerea despre mersul luptelor. La 28 octombrie 1942, Ministerul Apararii Nationale isi schimbase numele in Ministerul de Razboi. Informatie pretioasa in efortul de a descurca sefiile celor de pe front. Armata Romana era impartita in Armate, Corpuri de Armata si Divizii. Stalingrad a fost momentul definit de toti istoricii drept momentul cand rusii au preluat ofensiva strategica. Pentru multi dintre generalii care-l urmasera pe Maresal a fost semnalul ca trebuie sa-si gaseasca un alt stapan.

BARFE

Ce ti-e si cu scriitorii astia?!

Mihail Bulgakov (foto), despre felul sau scriitoricesc de a fi:
"Vad multe neajunsuri in viata cotidiana contemporana si, datorita felului meu de a gandii, am o atitudine satirica fata de ea si astfel infatisez in scrierile mele". O autodefinire perfecta. O confesiune des intalnita la marii satirici ai lumii, unii chiar sincer disperati ca privirea lor selecteaza din jur doar negativul. Numai ca! Aceasta profesie de credinta a fost facuta in chestionarul tip pe care il da in cadrul interogatoriului din 22 decembrie 1926 lucratorului OGPU (KGB) Ghendin. Sunt 13 intrebari sablon, la care erau obligati sa raspunda toti cei anchetati. Punctul 10 cerea interogatul sa ofere date privind apartenenta de partid si convingeri politice. Cetateanului Mihail Afanasievici Bulgakov ii ajungea sa zica doar atat: "Fara de partid". De ce o fi simtit nevoia sa aduca la cunostinta numelui Ghendin, "imputernicit al oficiului din Sectia secreta OGPU", viziunea sa de scriitor nu e deloc un mister. Din cate-mi amintesc, lui Ion Vineanu, chemat la Securitate sa depuna marturie in cazul Petru Dumitriu, ii trece prin cap sa tranteasca ditamai eseul de critica si istorie literara. Lucratorii doreau un soi de nota informativa, un text care sa dea amanunte exacte. Iar cetateanul Ion Vineanu se apuca de ditamai eseul! Ceva asemanator s-a petrecut asadar si cu Mihail Bulgakov. Adevaratul scriitor difera de restul omenirii prin vanitatea sa nemasurata de scriitor. Nici Bulgakov, si nici Vineanu nu uita, ajunsi in biroul organelor, ca sunt scriitori.

SECOLUL XX

Pavlik Morozov, un pionier de 14 ani, isi demasca tatal pentru ajutorul dat dusmanilor poporului, cum erau numiti oamenii instariti din sat. Tatal e executat la 3 septembrie 1933. Un grup de tarani, in frunte cu unchiul, il omoara pe Pavlik. Toti sunt impuscati. Pavlik Morozov devine eroul Komsomolului, model pentru toti copiii si adolescentii din Rusia lui Stalin. In imagine: Pavlik Morozov, demascandu-si tatal - tablou de pictorul oficial Boris Cerbakov.

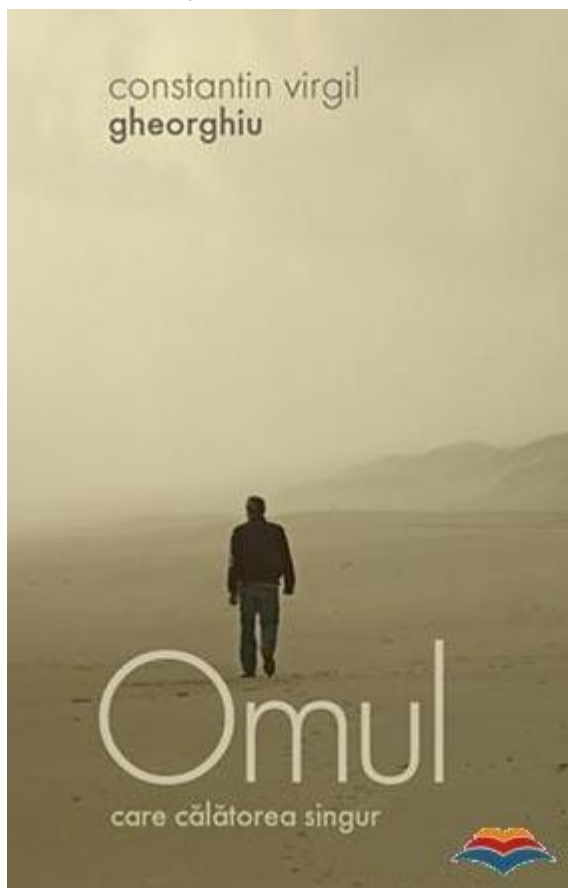
NIMIC NU SE PIERDE

1913. Cel de-al doilea razboi balcanic. Dupa nici doua saptamani de campanie, Bulgaria se vede obligata sa se predea. Intre 29 iulie si 10 august 1913 are loc la Bucuresti Conferinta de Pace. Romania - marea castigatoare a reuniunii - primeste

Cadrilaterul. Victoria asupra Bulgariei nu era insa rodul eroismului romanesc, asa cum zicea propaganda oficiala, ci rodul slabiciunilor evidente ale vecinului de peste Dunare. Cu toate acestea, presa vremii se precipita sa glorifice momentul. In imagine: coperta unei reviste din epoca infatisandu-l pe Carol I administrand o lectie severa tarului Bulgariei.

Scris de Nina NEGRU

Duminică, 20 Noiembrie 2011 15:40

95 de ani de la nașterea lui Constantin Virgil

Gheorghiu

Cărțile lui Constantin Virgil Gheorghiu au ajuns la Chișinău

Salonul Internațional de Carte (S.I.C.), organizat de Biblioteca Națională a adus, pentru prima dată anul acesta la Chișinău, recenta producție editorială a Patriarhiei Române și a altor edituri de carte religioasă din

România: *Sophia, Deisis, Metafraze*. Editura *Polirom* a venit și cu cele 8 tomuri ale *Septuagintei*, editate în anii 2004-2011. Cărțile aduse din România au fost atât de valoroase, încât doi preoți din Chișinău, de la bisericile Sf. Trei Ierarhi și Sf. Dumitru, au cumpărat pentru bibliotecile parohiale câte un exemplar din cele câteva sute de titluri expuse de aceste edituri.

Vom căuta prilejuri de a scrie despre unele dintre aceste cărți. Acum consider că merită să atragem atenția asupra unui autor care, deși a iubit mult Basarabia și a suferit toată viața pentru această margine de țară, nu este cunoscut și citit de basarabeni. Este vorba despre Constantin Virgil Gheorghiu. Cinci sau șase dintre cărțile sale, editate de *Sophia* (București) și *Deisis* (Sibiu), au putut fi cumpărate în zilele de 31 august-4 septembrie, când s-a desfășurat Salonul Internațional de Carte.

Apariția prenumelui Constantin înaintea prenumelui său, Virgil, se explică, probabil, prin necesitatea de a se face distincție între cei doi poeți români ce purtau același nume: unul muzician, născut în 1903, celălalt fiind autorul despre care vorbim acum, născut la 9 septembrie 1916. Prenumele Constantin este adăugat din dragostea deosebită pentru tatăl său, preotul din Războieni, jud. Neamț, despre care a scris o carte excepțională, *Tatăl meu, preotul care s-a urcat la cer*. O recomand celor care au citit prea multă literatură anticlericală. O altă carte a sa, *Cum am vrut să mă fac sfânt*, arată o preocupare firească a creștinului, dar care ar putea părea unora precoce: micul Virgil, negăsind prenumele său în calendarul bisericesc, hotărăște să-l sfințească prin felul în care-și va trăi viața. Este cazul să cercetăm dacă nu a și reușit.

Imediat după 1989 s-a vorbit mult la TVR1 despre Constantin Virgil Gheorghiu, scriitor român din Franța, în legătura cu *best seller*-ul intitulat *Ora 25*. Dintre cărțile sale de *Memorii* apărute în 1986 și 1995, primul volum, salutat cu entuziasm de Alain Peyrefitte, cuprinde multă informație despre copilăria lui Virgil Gheorghiu în satul de la poalele Carpaților și despre adolescența sa, adică cei 8 ani petrecuți în Chișinău, unde-și făcea studiile la Liceul Militar.

C. V. Gheorghiu scria despre basarabeni ca despre familia sa

Pândesc, de când am conștientizat drama Basarabiei, dacă cineva dintre români a avut și ar avea curajul să reflecte adevărul întreg privitor la acești aproape 200 de ani de înstrăinare și martiriu. Cât sânge și energie intelectuală au trebuit să se consume pentru acele mici intermitențe românești din anii 1856-1878, 1918-1940 și 1941-1944! Obișnuiți cu demagogia de după 1989, uităm că am avut parte și de mari personalități care să pună problema pe tapet. Dacă nu a reunirii, cel puțin a supraviețuirii, a respectării drepturilor elementare ale românului basarabean.

După lansarea în cadrul S.I.C.-2011, m-am pomenit răsfoind această carte, care se pierdea printre altele, sute: *Omul care călătorea singur*, un roman considerat „mai mult autobiografic decât ficțional“, scris de C. V. Gheorghiu, tradus din franceză de Gheorghiuța Ciocoi și editat de *Sophia* în 2010. După ce l-am lecturat cu interes, am mai descoperit un om curajos, care a scris adevărul întreg despre românii dinăuntrul și din afara țării. Citiți și vă convingeți.

Nu vom înțelege, fără a citi cartea *Omul care călătorea singur*, de ce, de la 1812 încoace, nu se face nimic pe cale oficială pentru retrocedare (excepție, anul 1856) și totul cade pe umerii unor personalități-kamikaze. Printre cei mai curajoși, la 1812, era Mitropolitul Veniamin Costachi, cel care plângea pentru jumătatea pierdută a Mitropoliei istorice a Moldovei și le reproșa unora că „Ghica Vodă și-a pierdut viața odată cu pierderea Bucovinei, iar noi nu putem să protestăm?!“ Ioan Eliade Rădulescu, pe la 1830, descoperă cine sunt rușii și se întoarce împotriva lor în legătură cu Basarabia. Eminescu, mai târziu, plătea cu viața pentru că a luat în serios problema Basarabiei, Bucovinei și a Transilvaniei. În secolul XX, după Al Doilea Război Mondial, printre cei mai curajoși au fost Gheorghe Brătianu, C. V. Gheorghiu, Paul Goma și alți câțiva oameni preocupați de soarta Basarabiei. Desigur că sunt și mulți despre care nu vom afla niciodată.

În mod previzibil, C. V. Gheorghiu este atacat din toate părțile, după ce se află că a scris în 1941 reportaje despre martiriul Basarabiei în primul an de ocupație sovietică (au fost editate, apoi, în cartea *Ard malurile Nistrului*). Cartea *Omul care călătorea singur* reia, în 1954, tema ocupației de un an a Basarabiei. Atât de tare a fost agresat de Francis Cremieux în articolul

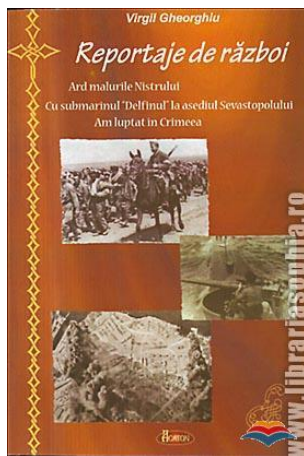
„Cum și pentru ce un criminal a fost uns ca mare umanist“, dar și de alți ziariști care nu citiseră *Ard malurile Nistrului*, încât autorul mai scrie o carte despre cum a scris acea carte. O scrie nu pentru a-și face *mea culpa*, ci pentru a explica.

Victor Kravcenko, disidentul rus, a fost atacat în aceeași perioadă, prin campanii de presă, de aceeași revistă, *Les lettres Françaises*. El, însă, nu a dat explicații pentru conținutul anticomunist al cărții sale *Am ales libertatea*, ci a intentat un proces, pe care l-a câștigat.

Românul C. V. Gheorghiu nu a fost iertat niciodată pentru că a scris în unul din reportajele sale că, în noaptea când a ajuns la Bălți și a găsit orașul ars, soldații germani s-au străduit să-l protejeze pentru a nu da peste vreo mină și l-au ajutat să găsească o mașină pentru a se deplasa la Chișinău. „Cum vă puteați situa de partea Axei?“ Cum puteau nemții să aibă un comportament plin de omenie cu un ziarist al statului român aliat? Asta nu puteau înțelege cei care erau programați să justifice doar Rezistența antihitleristă. Maestrului Gabriel Marcel, care-i pefașase *Ora 25*, i se părea „de-a dreptul monstruos să se vorbească cu simpatie despre germani“. „Uluiitor, incredibil“ – acestea erau cuvintele cu care l-a întâmpinat maestrul. – Trebuie să vă renețați cărțile dvs. anterioare (le considera fasciste). Să vă faceți *mea culpa*.

– Nu trebuie să fac nimic. Aliații dvs., rușii, au afundat țara mea în disperare și în sânge. Atunci dvs. erați aliați și frați de arme cu soldații sovietici care îi masacrau pe basarabeni! Ar fi fost monstruos din partea mea să nu mă revolt ori să colaborez cu ocupantul, îi replica Gheorghiu.

Maestrul se încapățâna să susțină că numai adevărul lui era just și rezonabil.

După articolul de desolidarizare a lui Gabriel Marcel, s-a declanșat campania de presă, care nu s-a mulțumit până nu l-a făcut pe Gheorghiu „ofițer S.S.“ și „instigator al masacrării evreilor din Basarabia“.

Acum ni se pare firesc acest comportament al intelectualilor de stânga din Franța, pentru că am citit cartea lui Sevillia *Terorismul intelectual* și alte studii despre lucrarea K.G.B.-ului în Occident. Mecanica antifascismului, găselniță a comuniștilor, este periodic pusă în mișcare. Sevillia scrie că, în 2001, doar 6 la sută dintre ziariștii francezi nu se declarau alegători ai stângii. Închid paranteza.

O scriitoare disidentă din Argentina, Valeria Ocampo, a ajuns să-i spună, înlăcrimată, lui Gheorghiu că numele de român îi provoacă oroare, pentru că „românii l-au trimis la camera de gazare pe cel mai bun prieten al meu... cel mai mare poet al României“. Șocat, Gheorghiu se interesează de numele acelui poet. Mai târziu află din cartea englezoaicei Claire Sheridan că era vorba despre un bancher, care nu scrisese niciodată versuri în limba română și nu locuise în România, deși avea multe bănci acolo.

Chișinăul și groparii lui: partizanii

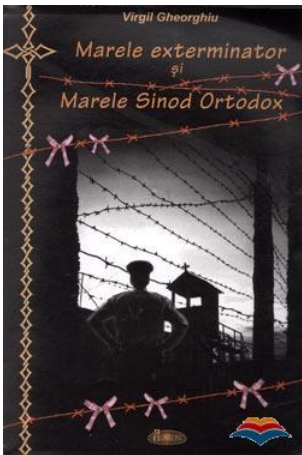
Dar ceea ce i-a enervat cel mai mult pe jurnaliștii francezii în cărțile lui Gheorghiu au fost omniprezenții partizani basarabeni. Despre acei partizani, istoricii de la Chișinău (cei care lucrează pentru comuniști) afirmă că au existat și au dezvoltat o mare activitate. De ce nu s-or fi grăbind să valorifice materialul arhivistic pe care-l tot culeg de ani de zile? Nu cumva, ca și în Franța postbelică, adevărul despre partizani este *tabu*?! Între timp, cărțile lui Gheorghiu ne permit să aflăm câte ceva despre identitatea acestor partizani și despre consecințele luptei lor împotriva României. Deși poate nici acum Occidentul nu vrea să se știe despre ei, vom încerca să descâlcim niște ițe acum, cu prilejul hramului, de ziua orașului Chișinău.

Aflăm și din cartea *Omul care călătorea singur* că, pentru C. V. Gheorghiu, Basarabia a rămas mereu „un pământ negru foarte drag“, pe care l-ar fi ales ca loc de trai. L-au impresionat basarabeni, pe care-i vedea mereu îngenunchiați în biserici. Și Geo Bogza scria despre această „țară de pământ“ și despre felul în care se duceau oamenii pe ultimul drum – cu sania trasă de boi și vara, prin țărână –, dar se simte că Bogza vâna subiecte picante pe aici, nu se implica sufletește.

Corespondent de război neînarmat, ajuns în iulie 1941 la Bălți, singur, fără a se alătura unei unități militare, Gheorghiu era printre primii români care vedea orașul cu toate casele arse, fără lumini și fără oameni. Numai pisici cu ochi fosforescenți mai rămăseseră pe acel loc. Nu exista, încă, un comandament românesc, ci numai un grup de soldați germani care dirijau

circulația. Acești cinci oameni l-au primit cu amabilitate pe reporterul român și i-au dat permis de liberă trecere, pentru a putea opri orice mașină care se îndrepta către front. De la ei află prima dată că este primejdios să se deplaseze singur, „întrucât orașul nu a fost curățat încă de partizani“. Un localnic îi spune că nu a fost nici o luptă la Bălți și că detașamentele de partizani au dat foc orașului după retragerea armatei ruse și înainte de intrarea celei germano-române. „Au aruncat totul în aer, inclusiv case de locuit. Mii de oameni fuseseră uciși de explozii“.

Ajuns la Chișinău, reporterul aude peste tot aceeași propoziție: „Partizanii au făcut cel mai mare dezastru“. Întrebarea pe care o pune tuturor era: „Cine sunt partizanii?“ Răspunsul primit îl șoca: „Civili basarabeni, organizați în detașamente înarmate. La retragerea trupelor sovietice ei formau ariergarda. Când Basarabia fusese ocupată de ruși, cu un an înainte, partizanii formaseră avangarda Armatei Roșii. **Partizanii, în cea mai mare parte, erau evrei**“ (pag. 116 – s.n., N. N.). C. V. Gheorghiu cere nume și fapte concrete, ca să nu cadă în vreo capcană. Se adeverește: află nume de milițieni sovietici, de comandanți ai detașamentelor de partizani – aproape toate evreiești. O trupă de actori evrei ai lui Eddy Thall transformase în scenă de teatru altarul bisericii frecventate în adolescență de C. V. Gheorghiu; deasupra frescelor se pictaseră scene profane.

După război, sovieticii au recidivat în același stil: știe toată lumea că studentele de la Institutul de Medicină se dezbrăcau în altarul bisericii *Sf. Nicolae* din Chișinău, transformat în scenă a Casei de Cultură, catedrala orașului, metamorfozată în Sală de expoziții, găzduia, până în 1988, tot felul de nuduri în locul icoanelor, iar biserica *Sf. Haralambie* fusese vopsită pe dinăuntru cu smoolă după ce s-a sălășluit acolo teatrul Danco. Mai închid o paranteză.

Acestea au fost realitățile constatate de reporterul revoltat, așa cum se poate revolta un ziarist la vârsta de 24 de ani. Indignarea lui era cu atât mai mare cu cât era foarte legat de prietenii lui din Chișinău, mulți dintre ei

evrei.

Numai preoții erau la posturile lor imediat după intrarea armatelor germano-române în Basarabia. Prin urmare, ei au fost martori oculari ai pierderilor pricinuite de ocupanți și de partizani acestui pământ. Ei îl puteau ajuta pe Gheorghiu prin mărturiile lor. Dar unde erau preoții basarabeni după război? Refugiați în România pustiită de comunism sau deportați și uciși în spațiul de peste Prut.

Ce a fost mai dureros pentru C. V. Gheorghiu și pentru basarabeni: faptele ocupanților ruși sau lovitura de cuțit înfiptă în spate de cetățenii României? „Un milion de basarabeni, aproape o treime din populație, a fost deportată de sovietici într-un singur an” – constatau românii în acele zile, și abia acum înțelegem că, astfel, se făcea loc de țară pentru... partizani. Atunci, însă, această strategie nu se vedea cu ochiul, iar ziaristul Gheorghiu scria o carte despre martiriul în sine al populației Basarabiei. Cartea *Omul care călătorea singur* este impresionantă nu doar ca raport făcut de autor pentru luminarea opiniei publice despre felul în care s-a scris o carte a sa, *Ard malurile Nistrului*. Romanul cuprinde mai multă materie primă decât presupuneam eu citind cartea de reportaje. Începem să înțelegem de aici de ce omul care apăra Basarabia rămâne de regulă singur. El zădărnicește, poate fără să-și dea seama, niște planuri ascunse bine.

Milan Kundera încearcă o metodă similară de construire a unui roman despre alt roman. Parcă o văd pe singuratica Tamina din *Cartea râsului și a uitării*: „Toți au uitat, iar eu nu!”

C. V. Gheorghiu este și acum, după moarte (survenită la 22 iunie 1992), atât de trist și de singur pe fundalul veseliei schizofrenice a inconștiențelor de pe ambele maluri ale Prutului. În tinerețe îl frământa problema jumătăților de adevăr. Reporterii trimiși de părțile beligerante reflectă jumătățile aceluiasi unic adevăr. Foarte sigur că nici un reporter sovietic ori american nu va vorbi despre românii omorâți de către partizanii din Basarabia, reporterul român se consideră obligat să o facă, pentru ca adevărul să nu fie spus pe jumătate. Întors din Basarabia, pleacă spre Crimeea. Armata Roșie părăsea Crimeea, retrăgându-se în Caucaz pe mare, și rămăseseră doar unitățile de partizani. Aici avu ocazia să vadă

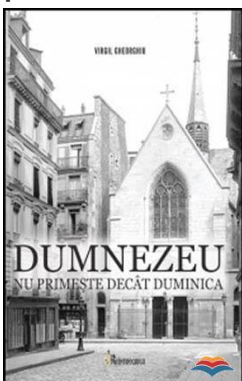
efectele abandonate și utilajele de transport ale unei formațiuni de partizani. Rămăseseră și documente. C. V. Gheorghiu făcu acum descoperirea cea mai dureroasă: „Partizanii din Basarabia continuau lupta și în Crimeea. Și o demonstau carabinele, gamelele, hainele, gloanțele lor – toate de proveniență românească, cumpărate pe banii cetățenilor României“. Cu ele erau împușcați soldații români de către concetățenii lor cu nume străine. Și le notă în carnetul de reporter. Nu-i erau toate necunoscute. Ceru permisiunea de a lua cu el acte de identitate și alte documente ale partizanilor antiromâni din Basarabia.

Ceea ce a pus, atunci, gaz pe foc poate fi citat acum tot cu oarecare prudență. La pag. 234, C. V. Gheorghiu scrie: „Știa (în 1954, când scria aflându-se în Occident) că în România, chiar atunci, propria lui familie putea fi torturată de către partizanii care incendiaseră Chișinăul. Pentru că ei erau stăpânii României... Nu îl cerca nici un fel de ură față de ei, ci doar un sentiment de milă. Această victorie nu este accesibilă decât preoților și poezilor“. C. V. Gheorghiu era și poet și preot, și nu mai avea 24 de ani. Devenise un nume cunoscut în diaspora românească prin cărțile sale. Renegat public de Gabriel Marcel, Gheorghiu este, totuși, arestat și condamnat în mod automat „pentru că făcuse parte din categoria unor funcționari români. Niciodată interogatoriul nu s-a purtat asupra a ceea ce am făcut eu ca individ“, citim la pagina 214. Evenimentele din Franța anului 1968 reactivează agresiunile asupra lui. Nota dominantă a biografiei acestui om este suferința.

De ce ne prefacem a nu cunoaște suferința acestor personalități singuratic?

Vintilă Horia afirmă într-un interviu: „Datorită martiriului sau suferinței exilului, a fost posibilă această înflorire românească în literatură, artă, filosofie. Durerea exilului ne-a transformat în altceva. Strigătele noastre s-au auzit în toată lumea“.

Nu suntem, oare, prea cinici prefăcând-ne că nu știm despre suferințele lor? C. V. Gheorghiu scrie *Omul care călătorea singur* după 4 ani de închisoare în 14 lagăre americane. Învățase acolo să facă orice lucru cu răbdare și să aștepte. „M-au înfometat până într-atât, încât seara mâncam pământ ori tencuială de pe pereți. Atunci soldații îmi ordonau să deschid gura cât se poate de larg și ei veneau și mă scuipau în gură, unul după altul. Am suportat totul. Când captivitatea mea a luat sfârșit, eu căpătasem puterea de a suporta toate umilințele“.

Din cauza lipsei vitaminelor, ochii i-au fost invadați de excrescențe roșii de carne, care-i provocau dureri mari. L-au salvat pachetele cu mâncare ale unui preot catolic. Eliberat din prizonierat, și-a târât picioarele tot restul vieții – deprindere din anii când li se luau șireturile de la încălțăminte. Așa a ajuns la Paris – pe jos. Deseori, când era fotografiat de jurnaliști, scriitorul-preot apărea cu capul plecat: era sigur că în fața lui sunt săli arhipline cu străini, nu avea de văzut nici un chip drag. Ai lui au fost uciși sau deportați. De câte ori se gândea să rămână undeva, trebuia să plece. Nu întâmplător, în 1957, scria extraordinara carte despre un Sfânt Părinte exilat, *Ioan Gură de Aur, atletul lui Hristos*.

Exilații noștri înțeleg poate cel mai bine semnificația cuvintelor *străin, înstrăinare*. C.V. Gheorghiu a fost toată viața insultat și de presa de stânga și de cea de dreapta. Nimeni nu a vrut să audă adevărul întreg.

Holocaustiștii merg și mai departe, victimizându-i pe partizani. Noi ne prefacem a nu cunoaște suferința celor care trec prin mari pericole înfruntând cu cuvântul învinuirile viclene aduse acum poporului nostru. Suntem siguri, însă, că vom plăti scump această lașitate, de la vlădică până la opincă.

Chiar Alexandru Soljenițîn se arată lipsit de onestitate și loialitate față de români, când, în cartea sa *Două secole împreună*, scrie despre pogromurile din 1881 și 1905 în Zona de Rezidență, unde erau tolerați să locuiască evreii din Imperiul Țarist: Kiev, Odesa, Kamenîța, Vinița, Cernigov, Chișinău, Bălți și din alte 24 de orașe din Imperiul Rus. „Violență barbară a

creștinilor părăsiți“, scrie Al. Soljenițin definind pogromurile. În majoritatea cazurilor n-au fost însoțite de omoruri – erau jefuite dughenele și crâșmele. La Kiev și Odesa au fost cele mai violente (soldate și cu morți), la Marea Neagră fiind implicați grecii, care erau rivali comerciali ai evreilor. Soljenițin afirmă, însă, că, în 1882, cel mai dur a fost pogromul de la Bălți, unde, cică, a fost omorât un evreu. La Chișinău, datorită intervenției Bisericii, mișcarea care era gata să izbucnească a fost „înăbușită în fașă“, dar, în cazul populației Basarabiei, numai intenția devine condamabilă. Citiți cartea *Două secole împreună* și vă convingeți că, atunci când este vorba de a evita răzbunarea evreilor, Soljenițin caută să o dirijeze dinspre ruși spre români. Nu mai are cinstea intelectuală și sufletească din *Arhipelagul Gulag*, unde poți găsi aprecieri obiective despre cecenii, românii, lituanienii din lagăre și închisori. Am putea întoarce o afirmație a lui Soljenițin împotriva lui citându-l: „Dacă cineva crede că modul acesta de a prezenta istoria este obiectivă, atunci nu vom ajunge niciodată la adevăr“.

Reportajele de pe front ale lui C. V. Gheorghiu au fost folosite mai târziu de Marin Preda ca sursă documentară în romanul *Delirul*. Consecințele au fost aceleași: concentrarea atenției asupra lui Preda: să moară Preda!

Să vedem cine va mai avea curajul să călătorească singur printre *tabu*-urile impuse românilor